

LIFE AskREACH, projekat koji finansira evropski program LIFE, ima za cilj da pojednostavi komunikaciju informacija o SVHC u proizvodima (www.askreach.eu).

Scan4Chem je aplikacija za mobilni telefon koja je razvijena u **AskREACH-u**. Potrošači mogu da šalju zahteve za informaciju o SVHC putem ove aplikacije ili - ako su podaci o proizvodima već unešeni u bazi podataka – odmah dobijaju željene informacije.

NACIONALNA ORGANIZACIJA KOJA SPROVODI PROJEKAT U SRBIJI:

Alternativa za bezbednije hemikalije - ALHem
Šamačka 2 lokal 3, 11000 Beograd
askreach@alhem.rs

VODEĆI LIFE PROJEKTNI PARTNER ZA KOMPANIJE

Luxembourg Institute of Science and Technology (LIST)
41, rue du Brill • L-4422 Belvaux • Luxembourg

Contact: Oona Freudenthal and Arno Biwer
Phone: +352 275 888 5063
companies@askreach.eu

Više o LIFE AskREACH projektu i EU REACH Uredbi možete naći na

WWW.ASKREACH.EU • WWW.ECHA.EUROPA.EU
WWW.CHEMICALSINOURLIFE.ECHA.EUROPA.EU
WWW.ALHEM/ASKREACH

Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation
and Nuclear Safety

This project is funded by the German Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation and Nuclear Safety with means of the Advisory Assistance Programme for Environmental Protection in the Countries of Central and Eastern Europe, the Caucasus and Central Asia. It is (was) supervised by the German Environment Agency (Umweltbundesamt, UBA).

Rezultati
AskREACH
projekta finansirani
iz LIFE programa
omogućili su
realizaciju ove
aktivnosti.

LIFE ASKREACH: HEMIKALIJE U PROIZVODIMA SU BRIGA I TRGOVACA

Bilo da predstavljate veliku industriju ili malu trgovinsku radnju, hemijske supstance koje se nalaze u proizvodima koje prodajete tiču se vašeg posla. Ponekad se štetne supstance namerno dodaju u proizvod da bi se postigla određena svojstva.

Proizvodi za široku upotrebu su čvrsti predmeti koji služe širokom spektru namena.

Podizanje svesti o negativnim efektima hemikalija i zahtevi evropskog (REACH) i domaćeg zakonodavstva (Zakon o hemikalijama RS) da se dugoročno i postupno eliminišu supstance koje izazivaju zabrinutost (Substances of Very High Concern – SVHC) podstakli su industriju da investira u istraživanje bezbednijih alternativa za zamenu štetnih supstanci u proizvodima. Ali nemoguće je odjednom ukloniti sve takve supstance iz svakodnevnog života. Stoga se proizvodi koji sadrže SVHC i dalje mogu pojaviti na policama prodavnica.

HEMIKALIJE KOJE SE DODAJU

Želje potrošača:

Da proizvodi imaju određena svojstva, npr. manja zapaljivost, nelepljivost površine, vodootporni tekstil itd.

Zabrinutost potrošača:

Štetne supstance mogu se osloboediti iz predmeta tokom njihovog "životnog veka" i tako povećati izloženost ljudi i dospeti u životnu sredinu.

Zaštita potrošača:

Potrošači treba da budu zaštićeni od štetnih supstanci, posebno onih koje su kancerogene, mutagene ili toksične za reprodukciju, ometaju rad endokrinog sistema ili predstavljaju veliku zabrinutost za životnu sredinu (npr. veoma dugotrajne, veoma akumulativne).

Obaveštanje potrošača o hemijskom sadržaju proizvoda i njegovoj bezbednoj upotrebi je zakonska obaveza i dobra komunikaciona praksa za trgovce!

ZAKONSKI REGULISANE HEMIKALIJE

EU i domaće zakonodavstvo imaju puno pravnih akata koji regulišu bezbednost proizvoda, kao i hemikalije koje se koriste u proizvodima.

Osnovni evropski propis o hemikalijama je REACH (Regulation (EU) No 1907/2006), a u Republici Srbiji Zakon o hemikalijama RS.

Ovi propisi predstavljaju zakonski okvir za poboljšanje zaštite ljudskog zdravlja i životne sredine od rizika koji mogu predstavljati hemikalije iz velikog broja industrijskih sektora.

Posebna pažnja posvećena je supstancama koje izazivaju zabrinutost (SVHC) za koje je pokazano da imaju jedno ili više specifičnih opasnih svojstava.

OBAVEŠTAVANJE O HEMIKALIJAMA

Dužnost saopštavanja informacija o supstancama u proizvodima utvrđena je REACH

Uredbom u EU (član 33) i Zakonom o hemikalijama (član 27) u Srbiji:

Član 33 REACH/ član 27 Zakona o hemikalijama obavezuje snabdevače proizvoda da pruže informacije o SVHC koji mogu biti prisutni u njihovim proizvodima u koncentraciji većoj od 0,1% (w/w), kako bi se omogućila bezbedna upotreba proizvoda, uključujući najmanje naziv supstance.

Snabdevač proizvoda je proizvođač ili uvoznik proizvoda, distributer ili drugi akter u lancu snabdevanja koji stavlja proizvod na tržište.

Kao snabdevač proizvoda, dužni ste da pružite informacije o supstancama u proizvodima koje prodajete, čak i ako ste ih kupili od nekoga drugog i samo ih ponovo prodajete!

Preusmeravanje potrošača na proizvođača ili uvoznika proizvoda nije dovoljno!

Odgovorni ste za proizvode koje prodajete. Potrošači očekuju odgovor od trgovca!

POTROŠAČ POKREĆE KOMUNIKACIJU: TRGOVAC REAGUJE NA ZAHTEVE

Prihvatajući proaktivni pristup i tražeći prave informacije samo na zahtev potrošača, možete se suočiti sa obimnim zadatkom a vreme za odgovor je ograničeno. Kada potrošač započne komunikaciju slanjem zahteva vama - trgovcu - putem pisma, e-pošte ili aplikacije za mobilni telefon, vaša dužnost je da odgovorite sa informacijama. Ako nemate dovoljno podataka o svojim proizvodima, dužni ste da ih zatražite od svojih snabdevača.

Nemate informacije od vašeg snabdevača

Mogući razlozi:

- Proizvod ne sadrži SVHC (iznad propisane granične vrednosti)
- Snabdevač ne poseduje ovu informaciju
- Snabdevač nije upoznat sa svojim zakonskim obavezama ili ih ne poštuje

Aktivnost trgovca:

Eksplicitno zahtevajte takve informacije za konkretnе proizvode, proaktivno tražite odgovor.

Nedovoljno informacija od vašeg snabdevača

Mogući razlozi:

- Snabdevač zauzima formalni pristup, npr. "Proizvod je u skladu sa zakonom"
- Snabdevač nije upoznat sa svojim zakonskim obavezama ili ih ne poštuje

Aktivnost trgovca:

Postavite dodatna pitanja i konkretizujte zahtev

Dovoljno informacija od vašeg snabdevača

Mogući razlozi:

- Snabdevač je (i) naveo nazive svih SVHC u proizvodu, (ii) pružio dovoljno informacija koje omogućavaju bezbednu upotrebu proizvoda ili (iii) je potvrdio da je koncentracija SVHC ispod 0,1% w/w

Aktivnost trgovca:

Koristite informacije da odgovorite na zahtev potrošača

Ako proizvod (ili njegovi pojedinačni delovi) sadrže SVHC iznad koncentracije od 0,1% w/w, naziv ove SVHC mora biti saopšten potrošačima. Ako su SVHC ispod 0,1% w/w potrošači i dalje žele da budu informisani kako bi na osnovu toga mogli da donesu odluku o kupovini.

TRGOVCI POKREĆU KOMUNIKACIJU: PROAKTIVNI PRISTUP

Napravite sporazumno ugovor sa snabdevačima

Kao trgovac možete eksplicitno da uključite komunikaciju kao deo ugovora između vas i vaših snabdevača. Konkretnе ugovorne klauzule mogu se odnositi na:

- Obaveza pružanja informacija o supstancama u proizvodima, posebno o SVHC
- Zahtev za dokazom o tačnosti informacija o supstancama u proizvodima
- Kupujete samo proizvode koji sadrže SVHC ispod 0,1% w/w.

Prednosti za trgovca:

Pripremljene interne informacije za ispunjavanje vaših zakonskih obaveza u vezi sa komunikacijom

Učinite informacije o proizvodima dostupnim u bazi podataka AskREACH

Kao trgovac, možete da podstaknete svoje snabdevače da podatke unesu u bazu podataka AskREACH:

- Zbog toga što su lako dostupni svim evropskim korisnicima mobilnih telefona Scan4Chem.
- Opcije brzog unosa dostupne su za obimne portfelje proizvoda.
- Mogu se uneti svi proizvodi, bez obzira na to da li sadrže SVHC ili ne.

(<https://www.askreach.eu/app-database/>)

Prednosti za trgovca:

Automatski odgovori potrošačima koji ispunjavaju vaše obaveze u komunikaciji